

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

hrvatski

Broj : 01 – 400 – 404/KD/03

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI
ARHIVA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2002. GODINU**

Sarajevo, srpanj 2003.

KAZALO

1.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
2.	NALAZI I PREPORUKE	4
2.1.	Sustav internih kontrola	4
2.1.1.	Pravila i procedure potrošnje	4
2.1.2.	Informacijski sustav	4
2.2.	Izvršenje proračuna	4
2.3.	Financijska izvješća i računovodstvo	6
2.3.1.	Tekući izdaci	6
2.3.2.	Kapitalni izdaci	6
2.3.3.	Realizacija programa sukcesije	6
2.3.4.	Popis imovine, potraživanja i obveza	7
3	OSVRT NA IZVRŠENU REVIZIJU 2001.	8
4.	SAŽETAK	8

1. MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Ured za reviziju finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine izvršilo je reviziju finansijskih izvješća i značajnih odluka rukovodstva u **Arhivu Bosne i Hercegovine**, (u daljnjem tekstu : Arhiv), za finansijsku 2002. godinu.
- 1.2. Rukovodstvo Arhiva odgovorno je za efikasno poslovanje koje treba biti u suglasnosti sa zakonskom regulativom. Ova odgovornost uključuje podnošenje pouzdanih izvješća o poslovanju u godišnjem finansijskom izvješću.
- 1.3. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o tim finansijskim izvješćima sukladno općeprihvaćenim revizijskim standardima, te sukladno sa člankom 13. Zakona o reviziji finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj 17/99) izvijestimo o sljedećem:
 - jesu li računi sastavljeni sukladno sa važećom zakonskom regulativom ;
 - predstavljaju li godišnji računi odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na kraju godine;
 - o ekonomičnosti, efikasnosti i uspješnosti kojom je Arhiv koristio sredstva u obavljanju svojih funkcija;
- 1.4. Reviziju smo izvršili sukladno općeprihvaćenim revizijskim standardima i standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijski institucija – INTOSAI («Službeni glasnik BiH», broj 5/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo s ciljem postizanja razumnih temelja za procjenu da li finansijska izvješća predstavljaju točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine. Stoga je revizija ispitivala uzorak značajnih transakcija i odluka rukovodstva

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za naše mišljenje.

Ured za reviziju izražava rezervu na finansijska izvješća Arhiva za 2002. godinu u vezi pozicija koje se odnose na sljedeće:

- **isplaćene obveze za plaće uposlenih koje se odnose na 1998. godinu u iznosu od 19.160 KM isplaćene su na teret tekućeg proračuna u 2002. godini bez odobrenja nadležnih institucija (točka 2.3.1.);**
- **procedure izbora izvođača za usluge popravki i adaptacija prostorija Arhiva izvršene u ukupnom iznosu od 40.414 KM nisu bile u cijelosti izvršene sukladno sa propisima koji reguliraju područje javnih nabavki (točka 2.3.3.);**
- **obveze za plaće i naknade uposlenih za 1999. i 2000. godinu koje su iskazane u poslovnim knjigama u iznosu od 153.380 KM, nisu riješene i njihov status rješavanja je neizvjestan (točka 2.3.4.).**

2. NALAZI I PREPORUKE

2.1. Sustav internih kontrola

Revizija je uočila nedostatke u sustavu internih kontrola u dijelu koji se odnosi na donošenje određenih pravila, procedura i kriterija kojima se regulira potrošnja pojedinih kategorija troškova.

2.1.1. Pravila i procedure potrošnje

Arhiv je regulirao potrošnju pojedinih vrsta troškova donošenjem odluke o visini sredstava za reprezentaciju, odluke o visini blagajničkog maksimuma i pravila o ograničenju troškova mobilnih telefona.

Ostala pravila i procedure kojima se regulira potrošnja proračunskih sredstava vezano za pravila o procedurama nabavki i procedurama stvaranja obveza donesene su u kolovozu 2002. godine. Također, pravila o ograničenjima troškova fiksnih telefona nisu bila usvojena tijekom 2002. godine (odluka o ovim ograničenjima donesena je u ožujku 2003. godine)

Revizija preporuča da Arhiv bez odlaganja donese interna pravila potrošnje kojima se reguliraju kriteriji i procedure trošenja sredstava proračuna, čime se postiže veća ekonomičnost i efikasnost poslovanja. Navedena pravila potrošnje definiraju postupke kojima se stiče pravo na ostvarivanje pojedinih troškova i precizira odobravanje nastalih troškova od strane ovlaštenih osoba.

2.1.2. Informacijski sustav

U Arhivu BiH ne postoji ustrojen informacijski sustav, te ovom prigodom želimo skrenuti pozornost rukovodstvu na značaj ove problematike u poslovanju Arhiva.

Kao preduvjet buduće informatizacije rukovodstvo bi trebalo da donese i usvoji razvojne planove informatizacije, u kojoj će biti sagledane sve potrebe arhiva za informatičkom podrškom.

Nakon uspostave informacijskog sustava Arhiv bi radi efikasnije uporabe trebao da propiše procedure koje se tiču primjene informacijskih tehnologija, zaštite podataka, pravljenja rezervnih kopija podataka, rada na mreži, korištenja baze podataka i elektronske pošte te nabavke i održavanja IT opreme.

2.2. Izvršenje proračuna

Ukupno planirani rashodi Arhiva prema usvojenom Proračunu za 2002. godinu iznosili su **317.825 KM**. Arhiv je tijekom 2002. godine koristio tekuće rezerve proračuna u iznosu od **1.875 KM** namijenjene naknadama uposlenih za blag dane, tako da je ukupan proračun za 2002. godinu iznosio **319.700 KM**.

Planirani rashodi za tekuće izdatke financirani su iz proračuna institucija BiH. Ostvareni ukupni rashodi Arhiva za 2002. godinu iznosili su **230.827 KM**, ili **88.873 KM** manje od planiranih, što predstavlja ostvarenje **72 %** od plana.

Pregled izvršenja proračuna za 2002. godinu prikazan je u narednoj tablici:

PREGLED IZVRŠENJA PRORAČUNA ZA 2002. godinu

Tablica br. 1.

Iznosi u KM

Red br.	Vrsta rashoda	Odobreno proračunom 2002	Pre - raspodjela proračuna 2002	Tekuće rezerve proračuna 2002	Proračun 2002 (4+5)	Ostvarenje proračuna 2002	Odstupanje (7-6)	Index 7/6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Tekući izdaci	187.825	187.825	-	189.700	158.620	- 31.180	84
1.	Plaće uposlenih	95.296	95.296	1.875	97.171	83.707	- 13.464	86
2.	Naknade troškova uposlenih	41.077	41.077	-	41.077	40.177	- 900	97
3.	Izdaci za materijal i usluge	24.646	24.646	-	24.646	17.201	- 7.445	69
4.	Izdaci za osig. i bank. usl.	695	695	-	695	248	- 447	35
5.	Ugovorene usluge	26.111	26.111	-	26.111	17.287	- 8.824	66
II.	Tekući grantovi	0	0	-	0	0	0	-
III.	Kapitalni izdaci	30.000	30.000	-	30.000	5.574	- 24.426	18
IV.	Programi posebne namj	100.000	100.000	-	100.000	66.633 *	- 33.367	67
1.	Realizacija programa sukcesije	100.000	100.000	-	100.000	66.633	- 33.367	67
	UKUPNO (I – IV)	317.825	317.825	1.875	319.700	230.827	- 88.873	72
	Broj uposlenih	6	6	-	6	5	-1	83

* u Financijskim izvješćima o kapitalnim izdacima Arhiva nije prikazana nabavka stalnog sredstva u iznosu 9.975 KM.

Arhiv nije prekoračio pojedine stavke proračuna, niti ukupan godišnji proračun za 2002. godinu. Prema Pravilniku o unutarnjem ustroju Arhiva, koji je usvojen od strane Vijeća ministara u travnju 2002. godini, predviđeno je 25 uposlenih. Proračun je planiran u odnosu na 6 uposlenih. Trenutno poslove obavlja 5 uposlenih, tj. poslovi u vezi arhivske građe obavljaju se u manjem obujmu od predviđenih.

Preporučamo da Arhiv u suradnji sa Vijećem ministara utvrdi dinamiku popunjavanja potrebnog broja kadrova sukladno sa usvojenim pravilnikom o sistematizaciji poslova i zadataka.

2.3. Financijska izvješća i računovodstvo

Revizija je izvršila ispitivanje financijskih izvješća Arhiva, i to tekućih izdataka, kapitalnih izdataka i realizaciju programa sukcesije, te pribavila dostatno dokaza za njihovu ocjenu.

2.3.1. Tekući izdaci

Tekući izdaci Arhiva financirani iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine ostvareni u 2002. godini iznosili su 158.620 KM. Izdaci se odnose na plaće i naknade uposlenih, izdatke za materijal i usluge, izdatke za bankarske usluge i ugovorene usluge. Revizijom su uočene određene nepravilnosti koje mogu imati utjecaja na ekonomičnost i efikasnost trošenja javnog novca. Navedeno se odnosi na sljedeće :

- bruto plaće za četiri mjeseca 1998. godine, koje su zajedno sa neisplaćenim bruto plaćama i naknadama iz 1999. i 2000. godine bile evidentirane kao obveze iz ranijih godina, isplaćene su u 2002. godini na teret sredstava proračuna 2001. godine. Ukupan iznos isplaćenih bruto plaća za 1998. godinu iznosi 19.160 KM. Problematika obveza za plaće iz ranijih godina obrađena je u poglavlju 2.3.4. ovog izvješća;

Smatramo da ove isplate nije trebalo izvršiti bez konačnog stava nadležnih institucija Bosne i Hercegovine u vezi ukupnih obveza za plaće i naknade uposlenih koje se odnose na 1998, 1999. i 2000. godinu.

- kontrolom je ustanovljeno da pojedini računi za troškove nisu na odgovarajući način odobreni i ovjereni od strane osoba koji su napravili trošak. U pojedinim slučajevima primijećeno je da su pojedini troškovi knjiženi na temelju predračuna;

2.3.2. Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci Arhiva financirani iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine ostvareni u 2002. godini iznosili su 5.574 KM. Nabavka se po jednom računu odnosi na sušilo zraka za potrebe prostorija gdje se čuva arhivska građa. Nabavka je izvršena od firme «Intering» Bihać bez prikupljanja konkurentnih ponuda, uz obrazloženje da se ovako specifična oprema mogla nabaviti samo od navedenog ponuđača. Nismo se mogli uvjeriti u ovo obrazloženje.

Iako iznos nabavke nije materijalan, preporučamo da se Arhiv u buduće pridržava propisa koji reguliraju javne nabavke kako bi se osiguralo ekonomično trošenje javnih sredstava.

2.3.3. Realizacija programa sukcesije

Arhiv je tijekom 2002. godine imao određene aktivnosti na realizaciji poslova sukcesije arhivske građe bivše SR Jugoslavije. Predviđeni troškovi iz proračuna 2002. godine za ove namjene iznosili su 100.000 KM, a realizirano je 66.633 KM.

Troškovi kapitalnih izdataka iznosili su 14.940 KM, usluge popravki i održavanja prostorija za smještaj arhivske građe iznosili su 40.414 KM, putni troškovi 7.452 KM i ostali troškovi 3.827 KM.

Usluge popravki i održavanja prostorija za smještaj arhivske građe izvršene su od strane «Kolinvest» Sarajevo u oktobru 2002. godine prema izboru najpovoljnijeg ponuđača i temeljnom ugovoru na vrijednost izvedenih građevinsko zanatskih radova u prostorijama Arhiva u zgradi Predsjedništva u iznosu od 8.524 KM. Kasnije je u prosincu 2002. godine sa istim izvođačem

zaključen aneks ugovora o izvođenju radova podrumskih prostorija u iznosu 9.861 KM na istoj lokaciji.

Također, usluge popravki i adaptacije prostorija Arhiva u zgradi suda izvršene su od strane firme «Mani» Sarajevo. Ugovorena cijena za izvedene radove u oktobru 2002. godine iznosila je 4.960 KM. Izbor izvođača izvršen je na temelju ponude Arhiva na koju su se prijavila tri izvođača. Kasnije je u studenom 2002. godine od iste firme izvršena adaptacija arhivskih depoa u zgradi rektorata u iznosu od 9.870 KM i u prosincu 2002. godine ponovo adaptacija u zgradi suda u iznosu od 7.199 KM.

Smatramo da se u navedenim slučajevima trebalo izvršiti objedinjavanje svih potrebnih radova u ukupnoj vrijednosti i na svim lokalitetima prostorija Arhiva i raspisati javni natječaj za izbor najpovoljnijeg ponuđača.

Preporučamo da Arhiv dosljedno primjenjuje propise koji reguliraju procedure javnih nabavki kako bi se osiguralo transparentno i ravnopravno učešće svih ponuđača na tržištu.

2.3.4. Popis imovine, potraživanja i obveza

Arhiv je izvršio popis stalnih sredstava, inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza na dan 31.12.2002. godine. Stvarno stanje po popisu usuglašeno je sa stanjem u poslovnim knjigama Arhiva.

U poslovnim knjigama Arhiva evidentirane su obveze i potraživanja iz ranijih godina. Navedeno se odnosi na sljedeće:

Obveze iz ranijih godina

Ukupne obveze Arhiva iz ranijih godina koje su evidentirane u poslovnim knjigama (ne računajući obveze iz 2002. godine), iznose 195.043 KM. Najveći dio ovih obveza odnosi se na neisplaćene plaće i naknade tri uposlena iz 1999. i 2000. godine u ukupnom iznosu od 153.380 KM (bruto plaće 118.783 KM i naknade 34.597 KM). Obveze za neisplaćene plaće i naknade stvorene su prije formalnog konstituiranja Arhiva prema Zakonu o arhivskoj građi i Arhivu Bosne i Hercegovine, koji je stupio na snagu u srpnju 2001. godine. Arhiv Bosne i Hercegovine nije prekidao svoj rad koji je kontinuirano trajao, ali zbog neriješenog pravnog statusa Arhiva u kontinuitetu, trojici uposlenih bila su uskraćena proračunska sredstva za plaće i naknade u razdoblju od kolovoza 1998. godine do travnja 2001. godine. Obveze za 1998. i 2001. godinu su izmirene, tako da ostaju obveze koje se odnose na 1999. i 2000. godinu. Navedene obveze imaju utjecaja na njihov budući tretman u Financijskim izvješćima Arhiva sa stanovišta neizvjesnosti budućih događaja.

Rukovodstvo Arhiva u više navrata obraćalo se nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine (Ministarstvu za Trezor i Vijeću Ministara) za rješavanje problema izmirivanja nastalih obveza iz ranijih godina, ali isti još uvijek nije riješen.

Revizija nema mandat da arbitrira u slučaju rješavanja ovih obveza, za čije rješavanje nadležnost ima Vijeće ministara.

Potraživanja iz ranijih godina

Ukupna potraživanja Arhiva iskazana u poslovnim knjigama koja se odnose na ranije godine iznose 17.849 KM. Najveći dio ovih potraživanja odnosi se na potraživanja za neisporučenu robu (materijal za Arhiv) od firme "AMH Studio 9" Sarajevo iz 1998. godine u iznosu od 17.800 KM. Istovremeno, Arhiv je u svojim poslovnim knjigama iskazao i obveze prema istoj firmi u iznosu od 45.236 KM, koje se odnose na 1998, 1999. i 2000. godinu kao posljedica neusuglašenih obveza i potraživanja za koja je pokrenut i postupak kod suda. Revizija nije bila u mogućnosti da ulazi u strukturu ovih obveza i potraživanja, s obzirom da su iz ranijih godina i da će presudu u ovom slučaju donijeti sud. Ova potraživanja i obveze također imaju utjecaja na njihov budući tretman u

Financijskim izvješćima Arhiva sa stanovišta njihove neizvjesnosti i moguće realizacije na teret sredstava proračuna.

Preporučamo da rukovodstvo Arhiva u suradnji sa Vijećem ministara, pronađe odgovarajuće rješenje za obveze na temelju plaća i naknada uposlenih iz ranijeg razdoblja.

Obveze iz ranijih godina predstavljaju potencijalne obveze Arhiva za koje postoji rizik da mogu biti plaćene u budućem razdoblju na teret sredstava proračuna.

3. OSVRT NA IZVRŠENU REVIZIJU 2001.

Ured za reviziju izvršilo je reviziju poslovanja Arhiva za 2001. godinu, o čemu je sačinjeno Izvješće o reviziji.

Osvrtom na preporuke prethodne revizije, utvrđeno je da Arhiv nije u cijelosti poduzeto sve aktivnosti na otklanjanju nedostataka konstatiranih revizijom, i to :

- nisu donesena sva pravila koja precizno određuju kriterije potrošnje određenih troškova;
- procedure nabavki roba i usluga nisu u cijelosti poštivane;
- sve poslovne promjene nisu evidentirane na temelju vjerodostojne dokumentacije;
- obveze i potraživanja iz ranijih godina nisu u cijelosti riješena.

4. SAŽETAK

Tijekom izvršavanja svog mandata revizija je uočila određene nedostatke u Arhivu koji se tiču sustava internih kontrola. Revizijom je utvrđeno da nedostaju određena pravila i procedure kojima se regulira potrošnja proračunskih sredstava.

Također, utvrđeno je da Arhiv nije u cijelosti poštivao procedure javnih nabavki za izvršene usluge adaptacija prostorija Arhiva za smještaj arhivske građe.

Obveze iz ranijih godina nisu još uvijek riješene i na temelju ovoga neizvjesni su budućí događaji.

Ovlašteni revizor,

Dragoljub Kovinčić, dipl.oec., viši revizor v.r.

U revizijskom timu učestvovali :

Mirela Bošnjak, dipl.oec., pomoćni revizor v.r.

Nermin Hamzagić, dipl.oec., pomoćni revizor v.r.

Elvedin Grabovica, dipl.oec., IT revizor v.r.

Sarajevo, 10.09.2003 godine

M.P.